

Hii kpaɔ yuu-d,
 hii kpaɔ hɔ bee hɔ nyaan-d.
 Dii hefi n jeɛɔb n gemmɔt kakehnan.
 L' bɛm welee!

Fɔɔla gbaama Timotee na hɔ safɔm kwɛgdm tiiba rarm

¹⁷ Bahɔm waagankena kwɛgdm tiiba na bɔ mug bayen! Bɔ daa jahrm bayen, bɔ daa loom bɔ daagb kegt t' kpaɔ hiida tii hɛn! Bɔ daagm Saɔgband jugun! Dii safi-t kegtii mentii kpaalaa na t' bɛm nyaagbn. ¹⁸ Ta bahɔm-ba na bɔ hɛm hɔmgu, na bɔ hɛm ηmɛɛhɔmt kɔd, ka safi n kwɛɛwhɔmr, ka raar ban ba n bii! ¹⁹ Ka bɔ hɛna welee, bɔ kolma su kaa keghɔmt mɔmt ka sug na bɔ nan yuun neerm mɔmm.

Bahɔmkaawrb n seenb

²⁰ Hai Timotee! Mad hɔm bii Saɔgband nn sir-v bii! Daa loom nɔmb gwɛɛlyemreb b' rɔta n gwɛɛt hɛn tiim reb bii jugun! Daa loom nɔmb gwɛɛlb b' higr nidba nn kɔkma na miib bii jugun! ²¹ Biiba logra welee na bɔ ηmɛɛgb nni n bɔrii bɔ gwɛɛt hɛn tiim.

Saɔgband hɔmgu bɛm n`man!

Fɔɔla wadrehdrga hɔn da hɔd

TIMOTEEWU

kee

— B' ba wadgankenan bii —

Fɔɔla hɔda wadgankena hɔ ηmɛɛheedtuur Timotea. Hɔ bahɔmkaawrb beel kɔ ni. Fɔɔla ba sargan, hɔ tuurmba kɔd t nyab hɔ man. Hɔ miil na hɔ kuum ba nyɔh', hɔ ka bɔhɔɔ Timotee na l' hera nni.

- *Hubi^{19a} kakehnan hubi^{29a} vug^{13un}, Fɔɔla seena hɔ gwɛɛt sohdgtwii hɔm ka gbaama-wu na hɔ hɛm hɔ ηmɛɛgbii hɔm. Hɔ safi-wu ηmeenm ka deeda-wu hɔn werii-wu bii. Hɔ ta gwɛɛla n wun l' hel hɔ kpaɔ tiiba neerm, ka ta wayaa ka bɔhɔɔ-wu hoodr hɔn ba hɔ tam dii n kunyɔɔ hɔn ba hɔ di hɔ ηmɛɛgbii kuu.*
- *Hubi^{29a} vug^{14u} kakehnan hubi^{49a} vug^{5un}, Fɔɔla weraa-wu ln ba na hɔ mad kpaturu lee, n ln ba na hɔ mad hayen n bɔ gɔntra gobiint gwɛɛt bee lee. Hɔ ta bahɔmka-wu na hɔ miim na biiba ba bɔ vidg kpaturu jugun. Lee, hɔ ka safi-wu ηmeenm ka deeda-wu bii b' da getg hɔ mɔma jugun Timotea nɔmbn bii. Hɔ ta bɔhɔɔ-wu na hɔ miim na bii b' hɔd bɔ tia Krista hɛn bee bii nni. L' gbaama nan na Timotea kpat hɔ mad ηmɛɛgb ln taag hɔ nuhun bii hɔm.*
- *Hubi^{49a} vug^{6u} kakehnan vug^{22un}, Fɔɔla fɛla wadgee ka bɔhɔɔ-wu ban ba bɔ kuu-wu lee, ka hɔh-wu na hɔ kenm weem Roomaa kɔrgun ka ta bɔhɔɔ-wu hayen hɔ diila jugu jugu gwɛɛt.*

Seenb

1 ¹ Man nni Fɔɔla, Yeesu Krista *tumta. Saɔgband sɔkl n hɛm na mɔ kitg welee. Man fanl neerm ln bed na l' nan safi-t t' n Yeesu Krist t' laglgn mii gwɛɛt. ² Mɔ hɔora wadgankena mɔ buhɔmga Timotee ven. Sa Saɔgband n t' Berm Yeesu Krist bɔ si-v hɔmgu n sɔklb n nigigu!

Foola seenja Sangband Timotea kaa

³ Mà seenja Sangband na dii herà h̄m̄εēgb̄. D' kowt nnii man h̄ena mà rarmn ba h̄om wo mà yandaba rem dela. Mà ta seenja Sangband na dii herà h̄m̄εēgb̄ ka deeda v' h̄en mà seenbn, mig nyingu laa muunun. ⁴ Ka má deedg v' kuumb h̄en, l' ka boo mà m̄oog-v nyaanb, lee, l' hugl-ma n nyaagb. ⁵ Mà la deera na v' gw̄εēt h̄en tiim ba m' jugun. Gw̄εēt h̄en tiimii nnii v' yog Lowiiswu n v' nya H̄eniis nn manna ka ban. Mà tia na mii ta beel v' ni.

Mad h̄om k̄εgt ln taag v' nufun tii!

⁶ Tii kaa nnii man deeda-v tintii. Nakm v' ni ka himaa h̄omgu Sangband nn sir-v kuu mà wen da dee mà nifi v' jugun lee wen! ⁷ ¿ *Vohoom Sangband nn sir-t mii sahl huru na fobeh̄gu mad-tn? Yanta m' sahl-t gemmnt n soklb, ka ta sahl-t na t' bee t' mad tyen.

⁸ Jiw̄hi daa kpalm-v felah̄ l' bahr n Goh̄omt vn ba v' reem ka b̄oh̄o l' h̄el t' Berma jugun tii! Daa ta b̄em n jiw̄hi n man, man, man ba sargan Berma kaa man! Sangband sira-t gemmnt. Hewl nan mà jugun t' jum kunȳoju Goh̄omt kaa! ⁹ Dii dahra t' juuni n hoh̄-t na t' b̄em d' reba. D' ba h̄e welee l' bahr n t' h̄m̄εēh̄omt kaa. D' herà welee wo dn da lo na l' da l' b̄em lee, n d' h̄omgu ka tagaa n Yeesu Krist tant ban koolg. ¹⁰ Gwel̄h̄a lee, d' ree n saa na t' nyaan-ku ka tagaa n Yeesu Krista daanm. Wii nnii t' juuni dah̄da, wii diira kuum jugun. H̄à tag n Goh̄omt n saa na t' miig neerm m' kpaà difaa mii. ¹¹ Goh̄omtii kaa nnii Sangband nn lo-ma na d' gw̄εēt fanta n d' *tumta n d' gw̄εēt weriita. ¹² Tii kaa nnii man la ju kunȳoju ka ta kpañ n jiw̄hi m̄fh'. Mà miil hii man daag h̄à jugun wii. Mà tia na Sangband ba n gemmnt na d' kiigm dn sir-ma bii jugun kakefnan yaagu yaam goor m̄fh'. ¹³ Log nan rarm gw̄εēt man sir-v tii v' kpat v' mad-t ka tia Yeesu Krista h̄en ka sokla nidba! Neer t' jugun mà dela! ¹⁴ Lee, kpat v' mad Sangband nn sir-v bii ka tagaa n Vohoom Buudm m' ba t' ni ka t̄ra-t mii!

H̄on̄esif̄oora h̄meenm

¹⁵ V' m̄om miil h̄om na H̄asii tiibee m̄embee gw̄id-ma kaawr. Bà ni nnii Fiḡeelwu n Herm̄ogeena. ¹⁶ H̄on̄esif̄oor lee, Berma ree h̄à h̄omgu h̄à werii h̄à haarii mendii l' bahr n na wii da doola mà kw̄ε̄wr

heruf'. Man la ba sargan lee, jiw̄hi ba kpal-wu mà kaa. ¹⁷ Yanta, h̄an da taan *Roomaa lee, n filuu ka bag-ma kakefnan n dan n yum-ma. ¹⁸ Berma si-wu Sangband h̄omgu yaagu yaam goor! Ta miil h̄m̄εēgt h̄an her-ma H̄ef̄ees tii mentii.

B̄em Krista tawdh̄oma!

2 ¹ Mà buga, ven lee, haf̄l̄gm vyen n h̄omgu Yeesu Krista nn her-t kuu! ² Werii vn sohdg mà man nidba k̄odgu n̄ongan bii, l' ba na v' ta to-b biiba vn yu na bà mag na bá tiim bá jugun ka ba ka bee bà ta werii-b volba bee. ³ Tii v' sohdg v' kunȳoju v' jum-ku wo Yeesu Krista tawdh̄oma! ⁴ Tawda nn ba lee, ka h̄à bag na h̄à h̄e h̄m̄εēgb̄ h̄om na l' magr n h̄à da sohdg-wu wii, l' kpañ na h̄à yaagr n jeent wee. ¿ Laa bee? ⁵ H̄ii h̄à sol ka bag na h̄à di jugun wii, l' ba na h̄à valgm kilh̄ii bah̄lb. ¿ Laa bee? ⁶ Kpamb kpaad h̄à gir h̄à giidm wii, ¿ lag wii beel h̄à b̄em noogr na h̄à lem h̄à dikah̄b? ⁷ Diilgm h̄om man b̄oh̄o-v tii jugun! Saberma ba h̄à t̄org-v na v' hom l' m̄enguu.

Deer Yeesu Krista jugun!

⁸ Deedg Yeesu Krista jugun! H̄à da ba na *Daviida yakiigan n kuum n himt kpiimba huuga wo Goh̄omt man faa tii nn b̄oh̄o lee. ⁹ Welee Goh̄omtii kaa nnii man ju kunȳoju ka ba konan wo nidb̄eh̄a. Gwentah̄aa, Sangband gw̄εēt lee, tii kpaà ba konan. ¹⁰ Tii kaa nnii man tia ka sohd̄a l' m̄enguu biiba Sangband nn bantg bee kaa, ka bo na l' dah̄ bá juuni ka tagaa n Yeesu Krista, na bá da bà yuun̄ nyokb b' bee kakefnan bii. ¹¹ Gw̄εētntina ba gobiint:

Ka t' n wun t' kp̄ii,
t' n wun t' nan ba t' neer.

¹² Ka t' kpat ka nawr n wunaa,
t' n wun t' nan jum huraant.
Ka t' kii na t' kpaà mii-wu,
h̄à nan ta kii na h̄à kpaà mii-t.

¹³ Ka t' kpaà mad t' gw̄εēt,
wii mada h̄à gw̄εēt.
H̄à kpañ h̄à bee h̄à kii
h̄à m̄om h̄an bed tii.

Tm II

Faam gobiint gwæet hóm!

¹⁴ Deedgm ka bafla bá mæmbee Sangband nongan na bá saa gobeedyemrem! Welee hæbii kpaá tóó bii ka l' kpafl na l' kofla bá kewla bee. ¹⁵ Nak v` ni v` bæm na nid há magr Sangband nongan wii, ημεεheed jiwfi nn kpaá kpal hà ημεεγb kaa wii, há faa gobiint gwæet hóm wii! ¹⁶ Gwid tataggwæet kaawr! T` kofla nida gwæet hæn tiim. Biilm, biiba bá tóó bayenwu welee beebii bee boora n gwæet hæn tiim. ¹⁷ Gwæet t`ror bá ni tii tona nódgu kú ju nida gbanu menu kuu. Bá ni nnii Himeenewu n Filæsta. ¹⁸ Bà dodg bayen n gobiint gwæet n ka bóhóó na kpiirma fetg himtgm. Ban hena welee lee, ka kofla nidba gwæet hæn tiim.

¹⁹ Gwentafl lee, boboga Sangband nn koolg free hafra gerafl. Há lamba nnii na: *Saberma miil hà reba*. Ta volha nnii na: *Há hoh Saberma hidr wii, l' ba na há gwid bæhgu kaawr!*

²⁰ Habermrn nn ba lee, ¿ sika n ligbiir sumii n jaf beelnn? Sumtei n wombii ta bea! Sika n ligbiir rei nnii ban mad kasant gooran. L`saa volhii lee, bà mad-hi goyemrefan. ²¹ Tii nnii há kir weriibefb man bed bii membii wii nn ba hà bæm na sumga ban kee bà mad kasant goora kee nnii, l' kótóó na Saberma hefl-wu. Há ba daft hà berma nongan. Há mag na hà hém ημεεhómt.

²² Kirm kuliitn neerbefm ka bag na v` bæm sóbb, ka ba n gwæet hæn tiim, ka hugl n sóknb, ka ba nigiiigu n biiba bá hoh Saberma hidr n bà kwæwfeel bee! ²³ Gwentafl lee, dodg vyen n joojoogwæet n gwæet t` kpafl n jugu tii! Welee gwæetii kena n kpala. ²⁴ L`ba na l' kpafl na Saberma ημεεheedwu n nidba bá kpalm taa! L`ba na há sohdgm baawenwu hóm, ka weraa ka sohda bá kia-wu bee, ka mi bá róta há gwæet bee leedgm. ²⁵⁻²⁶ ¿ Wen ba há miig na Sangband ba d` werii-ba gobiint bà rarm kpena? Lee wen bà lagii neerm, bà riir Kunida torga ká mad-ba sargan kee ni, bà kir hà ημεεγb.

Gokaawran bæhgu gwæet

3 ¹ Miim hóm na gokaawran, neerm kee m` bæm gemm! ² Nidba kee bà bæm butoogu, ka fæba ligbiir kaa, ka jafra bayen, ka weraa bayen. Bà kee bà suum Sangband, ka kpaá vala bá reba, ka kpaá mi ban seera na ven hera ημεεγb lee, ka kpaá vala bii b`ba na Sangband reb bii. ³ Bà kpaá kee bà sóklm bá nidtaaba, ka mad-ba bà kwæwan, ka vuudra toora. Bà ta kpaá kee bà miim

bayenwu madm, ka neer kpaam dóm dela. Welee tiibee kpaá kee bà bagm hómgu felaf!. ⁴ Bà kee bà róom nidba, ka kpaá hiwla bayen. Bayen weriib jómbla-ba, bá ka tagd neerm kaa ka saa Sangband. ⁵ Bà kee bà yum-ba l' boo bà sókla Sangband, l' ba na tulgu mómgu kpafl bà ni. Ven lee, dodg vyen n welee tiibee!

⁶ Bá ni biiba yóhwa n haya ka hogla fógf t` hugl n fubehii ka tagd neerm kaa tii. ⁷ Fógfii laft nyaaga na t` kpeljan, ka ta kpaá bea na t` miig gobiint mefl. ⁸ Wo Yaanæswu n Yambæes^z ban da róta *Mohiisa gwæet lee, ta welee nnii welee tiibee nn ta róta gobiint. L` haamra bà rarm kpaalaa, bà gwæet hæn tiim t ka kpaá tón, l' kóhd-ba. ⁹ Welee tiibee kpafl bà bee bà san n nongan l' bafir n na l`ree bá tilanneerm n werii nidba mæmbea nongan wo ln da fier liila daa Yaanæswu n Yambæes lee.

Kpat v` nawr n vn kpelj bii!

¹⁰ Ven lee, vii tag-ma l' mænguun. Hómra mà weriib n tógii mà beeb. Miil mà diila n mà gwæet hæn tiim n mà kwæwdeb n mà sóknb n nan mà nongan kena! ¹¹ Ta miil lan nnii ban dadr-ma mà jum kunyóru Hantiyóos Fisidii tantn n Híkóónyóm n nan Liistr kórnin lee. ¿ Dadrteb nnii ban ba dadr-ma? Gwentaflaa, Berma rea-ma l' mænguun.

¹² Ta welee nnii ban kee bà dadrm biiba bà bag na bà neer ka nawr n Yeesu Krist bee. ¹³ Nidbefl n gokaat tiit lee, t` kee t` ημεεhém tyenwu bæhgun kpaalaa. T` kee t` hoglm nidba, bà ta hogla-t.

¹⁴ Ven lee, mad hóm bii vn kpelj n sohda n v` kwæwr mænd bii! Miil biiba bà kpelj-v welee bee. ¹⁵ Biilm, v` bugan n jana, miil *Wadbuudgan gwæet. T` ba t` bee t` si-v rarbiilm. Mii safl nidwu jugu dafb ka hà tia Yeesu Krista hæn. ¹⁶ Sangband sira nidba diila le bà hoor Wadbuudgan gwæetii mentii. T` ba daft na t` weriim gobiint, ka kir b` kpafl hóm bii membii, ka maantra b`ba bæhgu nida neermn bii, ka ta weraa neerm m`ba sóbb mii. ¹⁷ T` hena welee ka bo na l`maantrm ka demaa nid há nawr n Sangband wii na há beem ka hena ημεεhómt.

3.8 Yaanæswu n Yambæesa ba na hida *Yuudaa tiiba nn da bafir *Héjift taadba bá da róta Mohiisa gwæet bee nnii.

Faam Sangband gwæet!

4 ¹ Mâ gbaama-v tintii n kwægdi Sangband n Yeesu Krist bà nongan. Yeesu Krista kee hà yaa neermba n kpiirmba n yaagu. Hà daanm n há huraant hidrn, mà gbaama-v na ² v`faam Sangband gwæet. Tagd ka faa ka l`la ba lanah`! Veniim nabiir ka nyagda, ka bahla! L`ba na v`weriim ka ju kwæwr!

³ Biilm, vuugu kena nidba nn kpaá kee bà bagm na bà kewlgm gobiint gwæet ka tagd bayen bà gbani nn sokla bii. Bà kee bà kproglm weriitba bà kpama na bá bõhõõm-ba bee nn sokla na bà hom tii. ⁴ Bà kee bà nyõdm bà tobha na bà kpaá bag na bà kewlgm gobiint gwæet ka kewla gokudkaft. ⁵ Ven lee, mad vyen hõm! La tii v`jum kunyõõu welee! Faam Gohõmt hõm! Bẽm na Sangband ñmẽẽheedhõma mõma!

Fõõla bahla Timotee na hà goora keda difm

⁶ Man lee, vuugu fetg taanm na bà log-ma bà vid. Mà kuum ba nyõh`. ⁷ Mà teewra hoodhõmr. Mà sela n dif. Mà kpat ka mad mà gwæet hen tiim. ⁸ Gwelõõa, jugun deb fat hõda-ma. Tii nii jugu dahb degrga. Berma ba na yaagu yaadhõmn. Wii kee hà to-ma-ka yaagu yaam goor. Lag mayen n jah nii han kee hà to welee deegree. Hà kee hà ta to-ka biiba bà hõd n soklb hà daanm goor bee.

Fõõla bõhõõ Timoteewu hà gokaawrt

⁹ He gemm v`daan weem! ¹⁰ Demaasa nyab n saa-ma. Hà sokl tantntina hen neerm kaa tagdm le n san Tesaloniik kõrgun. Kẽẽrẽẽswii t san Galasii tantn. Tiita t san Dalmasii tantn. ¹¹ Lukaas n jah kpat mà man. Ka v`kena, v`n Markuus n`daan na hà bee-ma dahft kõd Sangband ñmẽẽõbn. ¹² Tisiik lee, mà tomra-wu Hẽfẽẽs kõrgun.

¹³ Vn kee v`kenm lee, v`log-ma mà tuõbermgõu Kaarfõsaa, Torwaas kõrgun! Lag v`ta log-ma wadii, gbant rehii mõmhii!

¹⁴ Kudt Hãleksandra hera-ma bẽhgu l`kpaah jah'. *Berma nan faada-wu l`mẽnguu*^z. ¹⁵ Mug-wu n vyen! Hà vidg t`jugun n kirm t`weriib.

¹⁶ Bá wen da kalg-ma yaagu tand jugun noogrm, hii da ba jefnt mà kaa. Baawena da sela n saa-ma. Sangband waa-ba bà bẽhguu.

4.14 Gwæetii ba Yum62^{gan}.13.

¹⁷ Berma n jah da jefnt mà kaa. Wii da sira-ma kwægdi na mà bee mà faam Gohõmtii mẽntii. Bá da ba kan ka *kpaah na Yuudaa tiiba bee mẽmbee da homra-t. Wii da ta ree-ma diidgu noon.

¹⁸ Berma ba hà reem-ma bẽhgu mẽngun l`nan dah mà jugu ka ked n man sangbambiimn hà huraantn. Bá nyõkm Berma kakefnan! L`bẽm welee!

Seenb

¹⁹ Seenj Firsiiwu n Hãkiila, n nan Hõnesifõõra haarii mẽndii! ²⁰ Hẽerasta kpat Kõrẽent kõrgun. Mà saa Tõõrfimwu Milẽet kõrgun na hà namtn kpaah hõm.

²¹ He gemm v`daan hawet vuugu ban taan! Hẽebulwu n Fudẽẽswu n Liinwu n Kulodiiwu n nan teelbee mẽmbee seenja-v.

²² Saberma bẽm v`man, hà hõmgõu ta ba n`man!